

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph. D., a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobce: **T. N.,**
bytem Č. 493/6, K. n. V.,
zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem,
se sídlem Černého 517/13, 182 00 Praha 8,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,**
se sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2017, č. j. 123457/2015/KUSK-DOP/POS, sp. zn. 123457/2015/KUSK/2, o žádosti o osvobození od soudních poplatků,

takto:

- I. Žádost žalobce ze dne 24. 8. 2017 o osvobození od soudních poplatků se odmítá.**
- II. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč.**

Odůvodnění:

- 1 Žalobce se žalobou, doručenou soudu dne 17. 7. 2017 podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaný změnil rozhodnutí Městského úřadu Kralupy nad Vltavou, odboru dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 12. 5. 2015, č. j. MUKV-28386/2015-OD/Val, sp. zn. MUKV-s 7377/2014-OD/Val (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že ve výrokové části vypustil celý text posledního odstavce, který se týkal záznamu dvou bodů ze dne 6. 5. 2011. Ve zbytku žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně podle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 19. 2. 2016, zamítl žalobcovy námitky a potvrdil zápis celkového počtu 12 bodů ke dni 5. 11. 2014.
- 2 Soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000 Kč byl splatný podle § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 7 odst. 1 větou první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dnem podání žaloby. Tato skutečnost musela být žalobci známa, neboť je od počátku řízení zastoupen advokátem, tedy profesionálem v oboru poskytování právních služeb, včetně zastupování v řízení před soudy. O tom, že si žalobce této skutečnosti byl dobře vědom, ostatně svědčí poznámka uvedená v záhlaví žaloby, a sice že soudní poplatek za podání žaloby uhradil žalobce bezhotovostně na účet soudu pod variabilním symbolem 3448. Toto tvrzení však nebylo pravdivé, protože soud soudní poplatek zaplacený pod tímto variabilním symbolem soud na svém účtu neevidoval. Proto soud vyzval žalobce usnesením ze dne 24. 7. 2017, č. j. 45 A 104/2017 – 27, k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby ve výši 3.000 Kč podle

položky 18, bod 2, písm. a) Sazebníku soudních poplatků, a to ve lhůtě 1 týdne od doručení usnesení. Soud žalobce v tomto usnesení poučil o tom, že v případě nezaplacení soudního poplatku bude řízení zastaveno, a dále ho poučil i o právu požádat o osvobození od soudních poplatků. Toto usnesení bylo zástupci žalobce doručeno do datové schránky dne 24. 7. 2017. Lhůta stanovená pro zaplacení soudního poplatku uplynula dne 31. 7. 2017.

- 3 Žalobce na výzvu k zaplacení soudního poplatku nikterak nereagoval, tj. soudní poplatek v celkové výši 3000 Kč nezaplatil, ani nepožádal o osvobození od soudních poplatků. Pouze dne 24. 7. 2017 nezávisle na zaslané výzvě Krajskému soudu v Praze za žalobce zaslal plátce Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo částku 1.000 Kč (tato částka byla na účet soudu připsána dne 25. 7. 2017), přičemž v poznámce bylo uvedeno, že jde o soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku (tento návrh žalobce soudu doručil dne 20. 7. 2017).
- 4 Jelikož poplatková povinnost za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě dosud nevznikla (ta vzniká až uložením této povinnosti rozhodnutím soudu o tomto návrhu), posoudil soud uhrazených 1.000 Kč jako částečné zaplacení soudního poplatku za žalobu a žalobce usnesením ze dne 7. 8. 2017, č. j. 45 A 104/2017 – 34, vyzval k zaplacení doplatku soudního poplatku ve výši 2000 Kč, a to ve lhůtě 3 dnů od doručení usnesení. Usnesení obsahovalo poučení o zastavení řízení v případě nezaplacení doplatku a také o tom, že soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohla vzniknout újma, jestliže poplatník ve stanovené lhůtě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl soudní poplatek dosud zaplatit. Usnesení bylo zástupci žalobce doručeno dne 10. 8. 2017.
- 5 Žalobce na výzvu k zaplacení soudního poplatku až do 23. 8. 2017 nikterak nereagoval, tj. doplatek soudního poplatku nezaplatil, ani nepožádal o osvobození od soudních poplatků. Soud poskytl žalobci dodatečnou lhůtu k zaplacení soudního poplatku v celkové délce překračující jeden měsíc (poplatek byl splatný již 17. 7. 2017), přičemž po uplynutí lhůty stanovené pro zaplacení doplatku soudního poplatku ještě více než jeden týden se zastavením řízení vyčkával. Za této situace soudu vzhledem k absenci jakékoliv reakce žalobce na výzvu k zaplacení soudního poplatku nezbylo než řízení zastavit, což učinil usnesením ze dne 23. 8. 2017. To bylo doručeno zástupci žalobce dne 24. 8. 2017, kdy se v 14:17 hod. přihlásil do své datové schránky.
- 6 Dne 24. 8. 2017 v 20:48 hod. doručil zástupce žalobce do datové schránky soudu žádost o osvobození od soudních poplatků spojenou s návrhem na zrušení usnesení o zastavení řízení. Uvedl v ní, že nemá dostatek finančních prostředků na zaplacení soudního poplatku za podání žaloby. Již musel zaplatit advokátovi odměnu za podání žaloby a za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. Další soudní poplatek by byl nad jeho možnosti minimálně po dobu měsíce srpna 2017. Žalobce nemá majetek vyšší hodnoty a jeho měsíční příjem mu neumožňuje jednorázově zaplatit soudní poplatky i odměnu advokáta. Dříve žalobce o osvobození od soudního poplatku nepožádal, protože doufal, že se mu podaří soudní poplatek včas zaplatit, tj. že získá potřebné prostředky od rodinných příslušníků či že se mu podaří získat bankovní či spotřebitelský úvěr. To se však nestalo. Žalobce pak zatím neúspěšně jedná ještě s dalšími subjekty, které by soudní poplatek zaplatily za něj. S ohledem na ustálenou judikaturu navrhl, aby byl od soudního poplatku osvobozen a aby bylo zrušeno usnesení o zastavení soudního řízení.

- 7 Dne 25. 8. 2017 byl na účet soudu uhrazen za žalobce soudní poplatek ve výši 2.000 Kč od plátce Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo. Platba byla poukázána dne 24. 8. 2017.
- 8 Podle § 9 odst. 7 věty první zákona o soudních poplatcích soud usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci.
- 9 Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 – 251, dovodil, že obdobně soud postupuje tehdy, pokud účastník řízení doručí krajskému soudu žádost o osvobození od soudních poplatků ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.
- 10 Formální podmínky pro zrušení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích (v souladu s výkladem podaným shora uvedeným rozsudkem NSS) jsou v dané věci splněny, neboť žalobce doručil soudu žádost o osvobození od soudních poplatků ve stejný den, v němž mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení.
- 11 Vzhledem k celkovému kontextu věci je zřejmé, že žádost o osvobození od soudních poplatků není míněna vážně a je toliko prostředkem k tomu, aby si žalobce v důsledku jejího podání (bez ohledu na výsledek jejího posouzení) zajistil zrušení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, a získal tak další čas pro zaplacení soudního poplatku. O tom, že může požádat o osvobození od soudních poplatků, musel žalobce vědět od zahájení řízení, neboť je v řízení zastoupen advokátem. Nejpozději se o tomto právu musel dozvědět dne 24. 7. 2017, kdy mu byla poprvé doručena výzva k zaplacení soudního poplatku. Přesto žalobce o osvobození od soudních poplatků nepožádal, na výzvu nereagoval ani tak, že by požádal o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku nebo sdělil důvody, které mu aktuálně brání okamžitě soudní poplatek uhradit. O osvobození od soudních poplatků požádal žalobce až dne 24. 8. 2017 (tedy více než měsíc poté, co byl soudem o tomto právu poučen), a to v reakci na doručení usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Dokladem toho, že žalobce nemínil žádost o osvobození od soudních poplatků vážně, je, že spolu s podáním žádosti poukázal ve stejný den na účet soudu doplatek soudního poplatku, čímž byl soudní poplatek zaplacen v celé výši. Samotné poukázání soudního poplatku by v daném případě nepostačovalo k dosažení zamýšleného cíle, neboť platba byla na účet soudu připsána až následující den (tento okamžik se považuje za úhradu soudního poplatku), tj. den po právní moci usnesení o zastavení řízení. Podmínky pro aplikaci § 9 odst. 7 věty první zákona o soudních poplatcích by tak splněny nebyly. Podání žádosti o osvobození od soudních poplatků tak bylo jen nástrojem k odstranění usnesení o zastavení řízení s ohledem na shora uvedenou judikaturu NSS s tím, že v důsledku toho bude současně provedená platba soudního poplatku považována za včasnou. Soud nepřehlédl, že platbu soudního poplatku provedlo za žalobce družstvo Motoristická vzájemná pojišťovna. Pokud snad žalobce požadoval úhradu soudního poplatku po tomto družstvu z titulu pojistného plnění, o čemž se ovšem v žádosti, v níž jinak líčí peripetie spojené s obstaráváním prostředků na úhradu soudního poplatku, nezmínil, mohl požádat soud o přiměřené prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, a to vzhledem k době potřebné pro likvidaci pojistné události.
- 12 Soud je přesvědčen, že žalobce zneužil jinak legitimní procesní nástroj (žádost o osvobození od soudních poplatků) k jinému účelu, než pro který slouží, neboť ve skutečnosti nemínil dosáhnout osvobození od soudních poplatků, nýbrž toliko zrušení usnesení o zastavení řízení. Činí-li účastník řízení procesní úkony obecně připuštěné procesním řádem, ovšem míní jimi

dosáhnout jiného cíle, než který je s takovým procesním úkonem spojen, a zjednat si tak procesní výhodu, kterou zákon nepřipouští (tedy dosáhnout zrušení usnesení o zastavení řízení, ačkoliv soudní poplatek má být zaplacen až po právní moci usnesení), nelze výkon tohoto procesního práva hodnotit jako řádný, nýbrž jako zneužití procesního práva. Takovému procesnímu úkonu nelze přiznat účinky, které s ním jinak procesní řád spojuje (srov. usnesení NSS ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 – 22). Proto o žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků rozhodl soud výrokem prvním tak, že jej odmítl, neboť jde o návrh nepřipustný [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

- 13 Podání nepřipustné žádosti o přiznání osvobození od soudních poplatků není důvodem pro postup dle § 9 odst. 7 věty první zákona o soudních poplatcích. Právní názor vyjádřený v rozsudku č. j. 1 As 74/2011 – 251 se jednoznačně vztahuje pouze na přípustné žádosti o osvobození od soudních poplatků, neboť jeho účelem je vytvořit procesní prostor pro věcné posouzení žádosti o osvobození před tím, než bude řízení definitivně zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku. Soud proto nevyhověl návrhu žalobce na zrušení usnesení ze dne 23. 8. 2017, č. j. 45 A 104/2017 – 37, jímž bylo zastaveno řízení. O návrhu formálně nerozhodl, neboť zákon o soudních poplatcích svěřuje soudu pravomoc toliko zrušit rozhodnutí o zastavení řízení, pro což ovšem nebyly v dané věci splněny podmínky, nikoliv pravomoc rozhodnout o zamítnutí návrhu na zrušení usnesení o zastavení řízení. Eventuální nesouhlas žalobce s postupem soudu, který usnesení o zastavení řízení nezrušil, byť pro to byly dle žalobce důvody, lze procesně účinně vyjádřit v kasační stížnosti proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2015, č. j. 10 Afs 236/2014 – 36). Na tuto možnost nemá vliv nesprávné poučení o přípustnosti kasační stížnosti poskytnuté žalobci v usnesení o zastavení řízení ze dne 23. 8. 2017, č. j. 45 A 104/2017 – 37, ke kterému došlo vlivem administrativní chyby, jež je opravováno opravným usnesením vydávaným souběžně. Vydání opravného usnesení nicméně na právní moc opravovaného usnesení o zastavení řízení a účinky s ní spojené ve vztahu k možnostem zrušení tohoto usnesení nemá žádný vliv, což platí také ve vztahu ke shora učiněným závěrům.
- 14 Soud závěrem poznamenává, že za velmi podobných skutkových okolností rozhodl v nedávné době shodným způsobem již i v jiné věci, v níž tamního žalobce zastupoval totožný právní zástupce (srov. usnesení soudu ze dne 13. 7. 2017, č. j. 45 Af 10/2017 – 24).
- 15 Výrokem druhým rozhodl soud podle § 10 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč. Právní mocí usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku zaniká podle § 9 odst. 7 věty druhé zákona o soudních poplatcích poplatková povinnost. Po právní moci usnesení o zastavení řízení je proto třeba na zaplacený soudní poplatek třeba hledět jako na zaplacený tím, kdo k tomu nebyl povinen, protože jeho poplatková povinnost již zanikla.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na

sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. srpna 2017

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Nešporová